

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVI (50)
Štev. (Nº) 14

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
10 de abril - 10. aprila 1997

Posvečen je bil novi nadškof

Od leve: nadškofi Franc Perko, Alojzij Šuštar, Franc Rode in Alojzij Ambrožič. (Večer, internet)

Na belo nedeljo, 6. aprila je v ljubljanski stolnici dosedanji nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar v dobri dve uri trajajoči slovesnosti posvetil novega ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta. Sposvečevalca sta bila beograjski nadškof dr. Franc Perko in dr. Alojzij Ambrožič, nadškof iz Toronta. Vse tri si je izbral novi nadškof, ker ga z njimi že dolga leta vežejo prijateljske vezi. Prvič v zgodovini so trije slovenski nadškofje posvečevali novega nadškofa v Ljubljani, Rode je šesti slovenski škof, ki je bil posvečen v slovenskem jeziku, in prvi škof, posvečen v samostojni Sloveniji.

Starodavnega obreda posvečenja s polaganjem rok so se udeležili številni cerkveni dostojanstveniki in predstavniki slovenskega političnega in družbenega življenja. Prisotna sta bila oba slovenska ordinarija, mariborski škof dr. Franc Kramberger in koprski msgr. Metod Pirih, ter vsi trije pomožni škofi.

Hrvaško škofovsko konferenco je zastopal kardinal Franjo Kuharić. V delegaciji Vatikana so bili kardinal Paul Poupard, Rodeov predstojnik 16 let, deset drugih njegovih sodelavcev ter s Tajništva za edinstvo kristijanov tajnik škof Claude-Perisset; prišli so še predstojnik Slovenika msgr. Maksimilijan Jezernik ter dr. Štefan Falež, veleposlanik RS v Vatikanu, apostolski nuncij v Sloveniji nadškof Edmond Farhart in nadškof Janez Moretti, pronuncij svetega sedeža pri EZ v Bruslju. Slovesnosti so se udeležili goriški nadškof Antonio Vitale Bommarco, celovski škof Egon Kapellari, škof iz Poreča in zastopniki škofov iz Trsta, Vidma in z otoka Krka, oba stolna kapitulja, vsi dekani ter veliko število duhovnikov in redovnikov, (predvsem sobratov lazaristov), med katerimi se je nahajal tudi msgr. Jože Škerbec, ki je predstavljal slovensko versko skupnost iz Argentine. Navzoči so bili tudi - nekateri so prišli iz Argentine - nadškofove sestre Mara in Cecilia ter brata Nace in Vinko.

Slovesnosti so se udeležili predstavniki pravoslavne in evangeličanske Cerkve ter islamske skupnosti.

Obred udeležili so prisostvovali najvišji predstavniki slovenskega političnega in družbenega življenja, med drugim predstojnik republike Milan Kučan, predsednik

parlamenta Janez Podobnik, podpredsednik vlade Marjan Podobnik, predsednik ustavnega sodišča Tone Jerovšek, predsednik SAZU France Bernik, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Jože Bernik, ljubljanski župan Dimitrij Rupel, tuji diplomati, akreditirani v Sloveniji, Lojze Peterle, Janez Janša in drugi predstavniki političnih strank, ter vodstva univerz v Ljubljani in Mariboru.

Pod vodstvom prof. Jožeta Trošta so sodelovali trobilni zbor Gallus, stolniški zbor in zbor Anton Foerster, na orglah ju je spremljal akademik Primož Ramovš, na stranskih orglah pa dr. Edi Škulj. Kot solista sta pela Veronika Fink-Meinville in Marko Fink. Tisti, ki zaradi nabite stolnice niso mogli v cerkev, so obred lahko spremljali na škofovskem dvorišču na televizijskih zaslonih.

Msgr. Jožef Kvas, ljubljanski pomožni škof, je v uvodu v mašo ob škofovskem posvečenju dejal, da je slovesnost pomembna za vso Cerkev na Slovenskem, še posebej pa za ljubljansko. Pred 17 leti, prav tako na belo nedeljo, je namreč tudi v ljubljanski stolnici prejel škofovsko posvečenje in pastirsko palico dr. Alojzij Šuštar. Hvalježno se je spomnil njegovih naporov in uspehov, ki so mu jih požneje, ob nagovoru že posvečenega novega nadškofa Rodeta, izrekli tudi zastopniki duhovnikov in laikov.

Apostolski nuncij v Sloveniji msgr. Edmond Farhat se je pred začetkom obreda škofovskega posvečenja zahvalil nadškofu Šuštarju za „izvršeno službo in dokončano delo“ ter nato prebral pismo papeža Janeza Pavla II., v katerem ta dr. Rodeta postavlja za ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita.

„Tebe, ljubljenski sin, o katerem vem, da si moč trdne vere in dobrih nravi ter se odlikuješ po pobožnosti, modrosti, razsodnosti in drugih krepostih..., tebe imam za zelo primernega, da sprejmeš vodstvo ljubljanske nadškofije. Zaradi tega te s tem pismom in s svojo apostolsko oblastjo postavljam za nadškofa ljubljanske stolne cerkve; hkrati ti podeljujem potrebne pravice in nalagam ustrezne obveznosti,“ je v pismu med drugim zapisal Sveti oče.

Nadškof Šuštar je v pridigi poudaril, da novi ljubljanski nadškof „sprejema težko in odgovorno službo v času, ko tako zelo potrebujemo trdno in močno vero, zaupanje v božjo previdnost in medsebojno ljubezen“, ter nadškofu Rodetu zaželel, naj ga na njegovi poti spremlja „poseben božji blagoslov in Marijino varstvo“.

Po posvečenju in prevzemu škofovskega prstana in palice je po maši nagovoril zbrane novi nadškof Rode. Dejtal, da na začetku svoje škofovske službe ponovno

Nad. na 3. str.

Alternativa SKD

V sredo 2. aprila 1997 se je zbralo 30 večnoma članov SKD, ki so se uvodoma označili kot Alternativa SKD in ki jim ni vseeno za svojo stranko. Po mnenju udeležencev je bilo nujno dati neko zadosti prepoznavno ime, ki naj bi ne pomenilo neko načelno nasprotovanje sedanjemu vodstvu, temveč eno od rešitev ob dejstvu, da po anketah ugleda SKD po volitvah v Državni zbor 1996 še vedno upada. Delova anketa (časopis DELO) kaže samo 1,6% ljudi, ki bi trenutno volili SKD. Uporaba besede alternativa je v takih primerih v svetu sorazmerno najbolj primerna. Posebej je poudarjena potreba po stranki s konzervativno - ljudsko smerjo. S tem je posebej poudarjeno, da ne želi biti elitistična, hkrati pa glede na vedno bolj prepoznavne dve smeri - socialdemokratsko in liberaldemokratsko - kot tretja močna konzervativna smer. Predlog, da naj vodstvo SKD skupaj s predsednikom Peterletom takoj odstopi, ni pogojevan z nekimi neoprijemljivimi očitki, temveč predvsem na dejstvu, da je SKD zadnje volitve hudo zgubila. To je dejstvo, ki po običaju pri strankah pomeni avtomatski odstop predsednika. Zaupnico vodstvu pa po takem dogodku lahko da le tisti, ki ga je preje izvolil, t.j. kongres (in ne Svet stranke, kot se je poizkušalo narediti za zadnji seji Sveta SKD). V prepričanju, da je treba združiti po vsem tem moči, sledi tudi predlog, da naslednji kongres pripravi skupina ljudi sestavljena iz podpisnikov (somišljenikov) Alternative SKD in sedanjega vodstva SKD. Ker se je število Regionalnih odborov, teh je v Sloveniji dvajset, ki so od volitev naprej zahtevali sklic izrednega kongresa, približalo (skoraj) polovici, je tudi po tej strani logično, da vodstvo preveri svojo kredibilnost.

Deklaracija je bila poslana vsem občinskim, krajevnim in regionalnim odborom, da se s podpisom pridružijo tej smeri ali pa je to za njih le informacija. Že naslednji dan jo je podpisalo nekaj vidnejših članov SKD. Trditve, da gre tem podpisnikom le za oblast ali da žele razbiti stranko, ne jemljemo za dobronamerne. Predstavniki Alternative so naslednji dan, v četrtek, 3. aprila

izročili deklaracijo g. Peterletu. Za sredstva javnega obveščanja (več TV, radio in časnik) pa so po tem dali več pojasnil in izjav. Več komentarjev je bilo korektnih, nekaj pa tudi ne. Tuji predsednik g. Peterle to pobudo ni tako sprejel, kot bi bilo pričakovati.

Srečanje Alternative ni bilo nobeno ilegalno ali zarotniško dejanje, saj se je o tem vedelo tudi na vodstvu stranke, res pa je, da niso bili vabljeni na samo srečanje.

Vprašanje, ali in kako bo možno združevati tako različne usmeritve posameznih podpisnikov Alternative je bistvenega pomena. Da je to možno, pa dokazuje že sama njih udeležba in njih podpis. Ohrabruje je že to, da so prišli skupaj različni ljudje, ki jih pa veže skrb za prihodnost krščanske demokracije v Sloveniji. Če ne bi bilo nič drugega, pa je že to zadosten razlog za optimizem. Delovna vnema pa tudi je.

Če naštejemo nekaj dosedanjih podpisnikov: dr. Andrej Capuder, veleposlanik v Parizu; dr. Janez Zajec, dosedanji državni sekretar v Ministrstvu za zdravstvo in podpredsednik SKD; Ivan Oman, državni poslanec v sklicu 1992 - 1996 in podpredsednik stranke; V. Demšar, sedanji poslanec; Marjan Dvornik, dosedanji državni sekretar v Ministrstvu za promet in zveze; Franci Konicilija, župan v Novem mestu; dr. Vida Čadonič Špelič in Edvard Stanič, oba prejšnja glavna tajnika SKD; Primož Bulč, do nedavno predsednik Mladih krščanskih demokratov; Igor Senčar; Smiljan Indihar; Jurij Terseglav; Vlado Starešinič iz Črnomlja, itd. Med udeleženci je bil tudi dr. Jože Bernik iz Chicaga, vendar ni podpisal, ker je predsednik Svetovnega slovenskega kongresa. Omeniti velja, da so štirje veleposlaniki (Capuder, M. Majcen, Falež in Žagar) že pred Veliko nočjo na skupnem srečanju z g. Peterletom slednjemu predlagali, naj odstopi.

Bog daj, da bomo s skupnimi močmi presegli to nezavidljivo stanje naše SKD.

Vse lepo pozdravlja

V. Demšar, Škofja Loka,
5. aprila 1997 (za Sv. Slovenijo)

Deklaracija za oživitev SKD

2. april 1997

1. Člani Slovenskih krščanskih demokratov, ki nam ni vseeno za usodo SKD, se združujemo v alternativni SKD in se zavzemamo za oživitev stranke, izboljšanje njene podobe v javnosti ter boljši nastop na naslednjih volitvah. Trdno verjamemo, da slovenski politični prostor potrebuje stranko konzervativno-ljudske usmeritve, zato želimo uresničiti pričakovanja naših volivcev, članov in simpatizerjev.

2. Ker menimo, da oživitve ne morejo uspešno voditi tisti, ki so odgovorni za polom stranke na volitvah in njeno diskreditacijo v javnosti, pozivamo predsednika stranke Lojzeta Peterleta, podpredsednike, člane izvršilnega odbora, predsednika sveta in glavno tajnico, da nemudoma odstopijo.

3. K temu nas vodijo številni razlogi kot so:

- poraz na volitvah
- nadaljevanje neprimernih potez po volitvah
- pomanjkanje demokratičnega pretoka v organih stranke
- nespoštovanje statuta in nepripravljenost na dialog s strani vodstva.

4. Zahtevamo, da se nemudoma skliče izredni volilni kongres. Kongres naj pripravi nepristranski odbor, sestavljen iz članov Alternative in sedanjega vodstva. Na kongresu izvoljeni organi stranke naj zagotovijo merila in metode dela v stranki, ki bodo v skladu s standardi demokracije razvitega sveta.

5. Obračamo se na krajevne, občinske, regionalne odbore ter posameznike, ki delujejo ali so delovali v SKD, enako tudi na simpatizerje in ljudi dobre volje na Slovenskem, da s svojim podpisom podprejo to deklaracijo in se pridružijo alternativni SKD.

„Alternativa“...

Nad. z 2. str.

PETERLE NA TISKOVNI KONFERENCI

Na tiskovni konferenci je Lojze Peterle pojasnil, da ker so SKD na zadnjih volitvah dosegli slabši rezultat od pričakovane, se je stranka odločila za temeljito prenovu, in da „skupina članov SKD, ki se imenuje alternativa, pravzaprva nadaljuje s podjetjem, ki so ga začeli nekateri regijski odbori, da bi prišlo čimprej do sklica izrednega volilnega kongresa“. Predlog za izredni kongres ni dobil potrebne večine ne med regijskimi odbori ne potem na seji sveta stranke, na kateri je izvršilni odbor ponudil s predsednikom vred odstop. Odstop ni bil sprejet, pač pa je bilo soglasno naloženo IO, da pripravi program prenove stranke.

„Če je zdaj resnična želja te skupine, da

Novi nadškof...

Nad. s 1. str.

izraža svojo brezpogojno vdanost in zvestobo svetemu očetu Janezu Pavlu II. „Samo v popolni zvestobi njemu in njegovim naslednikom je prihodnost vsake krajevske cerkve in njena trdnost v pravi veri, kot tudi resnični razcvet krščanskega življenja,“ je dejal Rode. Predstavnikom državne oblasti pa je namenil besede: „Pozorno hvaležnost izražam predstavnikom državnih oblasti. Dovolite mi, da si vašo navzočnost razlagam kot znamenje dobre volje za reševanje odprtih vprašanj med Cerkvijo in državo in kot pripravljenost, da ta vprašanja rešujemo s strpnim dialogom in v skladu z resnično istovetnostjo slovenskega naroda. Potem se bomo mogli - vsak na svojem področju - posvetiti nalogam, ki nas čakajo, ob upoštevanju legitimne avtonomije in različnih pristojnosti, v duhu medsebojnega spoštovanja in v sodelovanju za splošni blagor naroda in države.“

(Po STA, Družni in Večeru - internet)

prispeva k prenovi stranke in kar bi bilo mogoče in zaželeno, potem mislim, da je to v redu. Če pa gre samo za zamenjavo oblasti v stranki, potem pa mislim, da to ne bi bil pravi namen,“ je poudaril Peterle.

Na vprašanje, ali je morda združevanje z SLS vzrok za nastanek te skupine, je Peterle odgovoril, da zaradi tega ni potrebna posebna alternativa, kajti predlog za združitev s SLS je star več let. Petkrat so uradno ponudili združitev z SLS, nazadnje je Peterle pisal predsedniku SLS Marjanu Podobniku takoj po volitvah, ker bi združitev rešila tudi problem Podobnikovega mandatarstva, ki ga potem SLS ni dosegla. „Skratka za združitev ni potrebna alternativa, ker je to uradna politika stranke,“ je še dejal predsednik SKD Lojze Peterle.

EVOLUTIVNA POT ZA STRANKO BOLJ PRIMERNA

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle je na tiskovni konferenci 4. marca poudaril, da pomeni pobuda skupine, ki je v javni izjavi zahtevala njegov odstop in takojšnji sklic izrednega volilnega kongresa, „borbo za oblast“. Sam je sicer pripravljen odstopiti, vendar pa meni, da je za stranko bolj primerna „evolutivna pot“ - obširna razprava o prenovi stranke in temeljito pripravljen kongres stranke, ki naj bi bil - v skladu s sklepi izvršilnega odbora stranke - letos jeseni ali spomladi prihodnje leto, ko bi prišlo tudi do široke kadrovske prenove.

Peterle je napovedal, da bo o pobudi skupine konec prihodnjega tedna razpravljaj izvršilni odbor, zatem pa še svet stranke. Zavrnil je tudi vse očitke in poudaril, da so imeli člani skupine, ki so bili kot delegati navzoči na škofjeloškem kongresu, možnost predlagati drugačne rešitve.

V skupini so posamezniki z zelo različnimi stališči, je ocenil Peterle, katerih skupni imenovalec je „zamenjati vodstvo“, programa prenove pa ne ponujajo. Peterle je izrazil dvom o sposobnosti skupine, da prevzame stranko, sicer pa je dejal, da je dobra stran pobude ta, da se je začel temeljit pogovor v stranki.

Po STA

Drugi poziv znotraj SKD

Še ena skupina članov Slovenskih krščanskih demokratov je v torek, 8. aprila pozvala k čimprejšnjemu kongresu - vsaj do junija letos - in se zavzela za oblikovanje močne sredinske konservativne ljudske stranke z izjavo Kakšno stranko hočemo. Podpisalo jo je enajst članov stranke: vodja poslanske skupine SKD Miroslav Mozetič, podpredsednica DZ Helena Hren Vencelj, poslanec Ivan Božič, sekretar poslanske skupine Borut Sommeregger, bivši poslanec Jana Primožič in Miroslav Geržina, tudi člana izvršilnega odbora SKD, ter Nada Skuk, nekdanji direktor Litostroja in zdaj profesor na ljubljanski univerzi Jože Duhovalnik ter članica IO Margareta Atelšek, predsednik kmečkega gibanja pri stranki Janez Šušteršič in vrhniški župan Vinko Tomšič.

Podpisniki menijo, da SKD lahko in mora postati vodilna politična sila, ki bi v največji meri izpolnjevala politične cilje, če bi temeljila na krščanski etiki evropskega duha, laičnosti, spoštovanju pluralnosti in humanizmu, ki je lasten temeljem evropske demokratične tradicije, in če bi bila usmerjena v prihodnost.

Podpisniki izjave predlagajo članom, ki jim je za močno krščansko demokracijo evropskega formata, da podprejo sredinsko usmeritev stranke. Ugotavljajo, da je stranka v zadnjih dveh letih izničevala svojo moč v znotrajstrankarskih razprtijah in da se mora vrniti k svojim izvirnim načelom, se prenoviti in tako povrniti zaupanje članov in volilcev. Od sveta SKD zato pričakujejo, da čimprej skliče kongres.

STA, po internetu

Poveljnik NATA v Sloveniji

Poveljnik sil zveze NATO v Evropi, ameriški general George Joulwan, ki je na povabilo poveljnika generalštaba Slovenske vojske, generalpolkovnika Albina Gutmana, prišel v Slovenijo 3. aprila, je v Ljubljani izjavil, da Slovenija v regiji igra ključno vlogo ne le zaradi lege, temveč zato, ker je ostalim državam na območju lahko za zgled, kako naj poteka tranzicija. Po srečanju s slovenskim političnim in vojaškim vrhom je general Joulwan na časnikarski konferenci ocenil, da tako reorganizacija vojske kot demokratizacija in gospodarske reforme v Sloveniji potekajo v pravi smeri.

Dejal je še: „Velik vtis je naredila name vaša helikopterska enota, njena opremljenost in usposobljenost, saj se lahko že zdaj mirno združi s skupno enoto Sforja za posredovanje v Bosni in Hercegovini; prav tako sem prejel dobro poročilo o reorganizaciji Slovenske vojske in se docela ujema z željami in potrebami Nata in Evrope. Spoznal sem, da je Slovenija stabilna država z izobiljem demokracije in nadvse dobri ekonomskimi kazalci. Vaša aktivna in vidna vloga v Partnerstvu za mir je ob

strateški lokaciji Slovenije dober obet za izpolnitev njenih želja.“ Na vprašanje, koliko na mestu je slovensko pričakovanje, da bo v Nato povabljen že v prvem krogu, ni mogel odgovoriti, rekoč da gre za politično vprašanje. „Ste pa zanesljivo na pravi poti,“ je dodal.

DRNOVŠEK NA SEVERU

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek se je 2. aprila srečal z norveškim kolegom Thorbjørnom Jaglandom. Drnovšek je ob tej priložnosti znova predstavil slovenske ambicije za vstop v NATO, obe državi pa sta si obljubili vzajemno pomoč pri njihovi kandidaturi v Varnostni svet.

Premier je 4. marca odpotoval na Švedsko, kjer se je srečal s predsednikom vlade Goeranom Perssonom. Ta je vnovič poudaril, da je Slovenija med vsemi kandidatkami najbolj usposobljena za vstop v Evropsko zvezo.

METKA MIZERIT

Na seminarju slovenskega jezika

V imenu Mohorjeve družbe nas je nagovoril msgr. Oskar Simčič, njen predsednik in škofijski vikar za Slovence. Podarili so nam knjigo „Gorica v slovenski književnosti“ in še nekaj drugih knjig. Morali smo se posloviti. Odpeljali smo se v Štandraž, kjer nam je župnik Karlos Bolčina razkazal cerkev s prelepimi freskami Toneta Kralja.

Ogledali smo si tudi otroški vrtec in slovensko šolo „Fran Erjavec“. Ravnateljica Mička Brajnik nam je razložila, da je pouk samo v slovenščini. Obiskali smo vse razrede in nekaj časa prisostvovali pouku.

Nadaljevali smo pot do Števerjana, slovenske občine, kjer nas je sprejel slovenski župan. Po napitnici smo se še nekaj časa

(4)

pogovarjali. Tu je bil navzoč tudi državni sekretar prof. dr. Peter Vencelj z gospo. Po kosilu, bili smo gostje občine, smo se odpeljali nazaj v Gorico. Obiskali smo Kulturni center Lojze Bratuž, kjer nas je sprejel predsednik centra.

Župnik Marjan Markevič in arhitekt David Fanagel sta nam pokazala novo, moderno stavbo, lepo opremljeno gledališko dvorano. Predstavili so nam tudi Slovenski center za glasbeno vzgojo in športno dvorano, kjer so mladi trenirali odbojko. Poslovili smo se, da smo si ogledali še Kulturni dom v Gorici.

Vrnili smo se v Slovenijo s prijetno zavestjo, da tam za mejo še živijo Slovenci. Prespali smo v Lipici.

V soboto, 1. februarja smo se zgodaj odpeljali na ogled slovenske Istre. Ta dan nas je spremljala Jasna Čebren, profesorica slovenščine na gimnaziji v Piranu, vsestransko razgledana gospa. Bilo je mraz, vlekla je prava kraška burja. Na hribu smo zagledali kamnito utrdbo, grad Socerb. Sivi zidovi so strmeli v nebo. No, tu pa ni prijetno, sem si mislila, ko smo prišli do gradu, ki je bil vedno v posesti istih gospodarjev kot mesto Trst. Vstopili smo v grad; oskrbnik nas je povabil v restavracijo, kjer je v kaminu gorel ogenj in ogreval grajsko sobo. Po stenah je viselo razno orožje: helesbarde, sulice in meči. Za nekaj trenutkov smo se počutili kot grajska gospoda. Napotili smo se dalje po Istri. Gospa nam je pripovedovala o šavrinkah, ženskah, ki so kupovale jajca po Istri in jih nosile v Trst

naprodaj. Preko Bržanije smo se pripeljali v Hrastovlje. V mali cerkvici na hribčku s taborskimi obzidjem, smo si ogledali znamenite freske. Občudovali smo stvarjenje sveta, podobe raznih svetnikov in predvsem fresko „mrtvaški ples“.

Obiskali smo tudi istrsko vas Lopar, kjer nas je pozdravila gospa Leda Dobrinja in nas sprejela v „Hiši od Čjuda“. Pripravila nam je istrski prigrizek z domačim kruhom. Hiša je ohranjena tako, kot so bila prvotna istrska bivališča. Po kosilu smo se odpeljali na ogled Tonine hiše, ki je prirejena za muzej. Hiša ima bivalni prostor s tipičnim istrskim ognjiščem in eno samo spalnico. V pritličju je stiskalnica za olje, taka kot so jo uporabljali še pred desetletji, za pridelavo olivnega olja. Tu imajo še oljčne nasade, ki so največji vir dohodka za okoliške kmete.

Nadaljevali smo pot proti morju, da bi si ogledali soline že prav na meji s Hrvaško. Danes so soline skoraj opuščene, le majhen prostor je še namenjen pridobivanju soli. Tudi solinarska hiša je bila zaprta.

Odpeljali smo se v Piran, kjer smo se nastanili v Hotelu Tarantini. Gospa Jasna nas je popeljala po nočnem Piranu. Nikjer žive duše. Šli smo do cerkve svetega Jurija, pa je bila zaprta. Gledali smo po morju, kjer smo videli luči mest slovenske obale tja do Trsta. Vrnili smo se v hotel, kjer smo po večerji imeli še istrski glasbeni večer. Umetnik je igral na razna glasbila; v melodijah smo čutili slovensko istrsko dušo.

Nadaljevanje prihodnjic

Prof. Neda Vesel Dolenc med učenci v šoli Beneških Slovencev. (Foto M. Loboda)

NOVICE IZ SLOVENIJE

ŽIROVNICA - Ob dvestoletnici rojstva prvega slovenskega literarnega kritika in zgodovinarja Matije Čopa so v njegovi - končno odkupljeni in prenovljeni - rojstni hiši odprli stalno razstavo o njegovem življenju in delu.

LONDON, Velika Britanija - Orkester Slovenske filharmonije je nastopil v birminghamski dvorani Symphony Hall pod vodstvom dirigenta Marka Letonja. Nastopili so z Belo krajino Marka Kozine, Beethovnovim klavirskim koncertom Imperator (pri klavirju je bila Dubravka Tomšič-Srebotnjak) in Čajkovskijevo simfonijo Manfred op. 58. Koncert je navdušil zahtevno publiko, organizatorji pa so pripravili kasnejše gostovanje birminghamskega simfoničnega orkestra v ljubljanskem Cankarjevem domu. V mesecu maju pa bo v Birminghamu nastop švicarskega orkestra Zürich Tonhalle, v katerem je koncertni mojster violinist Primož Novšak, ki igra na stradivarko. - Birminghamska dvorana je stara le pet let; ima prostora za 2.250 poslušalcev in jo smatrajo za eno najlepših in najbolj akustičnih dvoran v Evropi.

LJUBLJANA - Trubarjev sklad pri Društvu slovenskih pisateljev spodbuja prevajanje slovenske literature v tuje jezike. Iz fondov, ki jih je dobil od Urada vlade RS za promoviranje Slovenije v letu 1996, je razdelil denarne zneske raznim prevajalcem, med njimi Barbari Pregelj in Marjeti Drobnič, ki prevajata v španščino.

LAUSSANA, Švica - Vsaki dve leti izide v angleščini in francoščini mednarodni biografski umetniški leksikon, v katerem so predstavljeni sodobni likovni ustvarjalci iz vsega sveta. V zadnji izdaji so predstavljeni trije Slovenci: Zmago Jeraj, Stojan Razmovski in Tinca Stegovec. Predstavljeni so z osebnimi podatki, razstavah, nagradah in tudi z opisom ter cenami njihovih del. V zadnjem delu je še pregled prodajnih galerij, med katerimi je sedemnajst iz Slovenije.

ILIRSKA BISTRICA - V tem mestu živi od januarja 1993 pesnik, dramatik in prevajalec iz Bosne in Hercegovine Ismet Bekrič. Leta 1995 je izdal dvojezični izbor Kettejevih pesmi pod naslovom Čuj sanje mi, zdaj pa še Zimske romance (Pesmi za otroke/Pjesme za decu). V prvi zbirki je sarajevski slovenist dr. Juraj Martinovič prevode pohvalno ocenil in opozoril, da pesmi tudi v bosanski hrvaščini zvenijo kot pristna poezija, Bekrič pa naj bi tudi ujel Kettejev jezik in ritem ter občutil njegovo poezijo.

LOGATEC - V logaški vojašnici so odprli spominsko sobo, v kateri so razstavljeni raznovrstni predmeti iz mnogih vojaških obdobj. Najstarejši predmet predstavlja helebarda vaškega stražnika, pištola sprednjača in možnar iz prve polovice 18. stoletja. Največ je primerkov iz bojev na Soški fronti, potem pa mnogo pušk, bajonetov, plinskih mask in uniform prav do najnovejših časov. Na ogled so tudi fotografije iz osamosvojitvene vojne leta 1991.

PTUJ - Na dvorišču minoritskega samostana v Ptujju so odprli po veliki noči 8. razstavo Dobrote slovenskih kmetij. V samostanski jedilnici si je mogoče ogledati dobrote iz žita, mesa, mleka in vzorce olja, kisa in žganja, ob stojnicah dvorišča jih je mogoče tudi kupiti ali poskusiti. Letos predstavlja svoje izdelke 562 kmetij.

BRINJE PRI DOLU - Poleg raziskovalnega reaktorja Triga je od leta 1987 tu prehodno (dokler ne zgradijo trajnega) skladišče za nizko- in sredneradioaktivne odpadke (NSRAO) iz vse Slovenije. V njem hranijo RAO iz medicine, industrije in raziskovalnih nalog; veliko je 25 x 10 x 3,5 metrov. Betonske stene so debele 30 cm in hidroizolirane, prostor pa je pokrit s pol metrom zemlje, poraščene s travo. Po večletnih stalnih meritvah je Uprava RS za jedrsko varnost v svojem poročilu zapisala, da je vpliv skladišča na okolje zanemarljiv, kar naj bi kazalo na upoštevanje vseh varnostnih zahtev pri upravljanju tovrstnih skladišč.

LJUBLJANA - 4. julija bo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma nastopil tenorist Luciano Pavarotti. Kot navadno naredi na svojih nastopih, bo Pavarotti zapel nekaj arij skupno s kakim domačim pevcom. To pot je čast doletela koloraturno sopranistko Norino Radovan iz Opere SNG v Ljubljani. Spremljal ju bo simfonični orkester Slovenske filharmonije, ki pa mu bo dirigiral italijanski dirigent Leone Magiera.

LJUBLJANA - Sredi januarja so pri Poslovnem združenju prehrane vedeli za vsaj 15 tisoč ton neprodanega jedilnega krompirja. Sloveniji letno ostane od 70 do 100 tisoč ton presežka krompirja (kmetje ga v povprečju pridelajo manj kot 20 ton na hektar, čeprav so med njimi tudi taki, ki pridejo celo do 45 ton na hektar), ki pa jih je težko prodati. Evropi namreč tudi preostaja krompir, v Sloveniji sami pa skoraj ni predelovalnih tovarn.

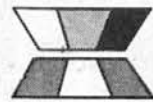
KOPER - RTV Slovenija je med prvimi podpisala evropski sporazum o etnični radioteleviziji, s katerim bo poskrbela za dva, italijanskega in madžarskega, studia. Sporazumno besedilo je sestavil predsednik Evropske federacije RTV ustanov malih narodov in narodnosti (EEBA) Mirko Bogataj, ki je tudi glavni urednik slovenskega programa na avstrijski ORF.

VIDEM OB ŠČAVNICI - Občinski svet je začel postopek o preimenovanju kraja v Sveti Jurij ob Ščavnici, kot se je imenoval pred letom 1953. Tudi nekaj ulic hočejo preimenovali, in sicer v Edvarda Kocbeka, Antona Korošca in Bratka Krefta. Proces pa ima nekaj zastojev, ker se nekateri upirajo preimenovanju in zahtevajo splošno razpravo med občani in krajani ali naj bo Videm spet Sveti Jurij ali ne.

LJUBLJANA - Prešernove nagrade so podelili že petdesetič, zato sta upravni odbor Prešernovega sklada in Gorenjski muzej Kranj izdala zbornik, v katerem so predstavljeni večina 297 dobitnikov Prešernovih nagrad s sliko, utemeljitvijo in primerkom iz njihovega ustvarjanja. Nagradencev Prešernovega sklada je okoli štiristo; predstavljeni so s fotografijo in utemeljitvijo. V zborniku so tudi povzetki v petih jezikih.

LJUBLJANA - Državna založba Slovenije je med letošnjimi novostmi predstavila Poems by France Prešeren ter faksimilno bibliografsko izdajo treh glagolskih spisov iz knjižnice Žiga Zoisa ob 250-letnici njegovega rojstva. Prešernove poezije so pravzaprav ponatisnjene, vendar je izdaja razširjena, spremna beseda delno predelana, prevode pa je ponovno pregledal Alasdair MacKinnon iz Cambridgea.

LJUBLJANA - Meseca februarja je število beguncev iz Bosne prvič padlo pod deset tisoč. Slovenija si prizadeva rešiti problem beguncev z dvema nalogama: pomagati beguncem pri vrnitvi domov, ostalim pa omogočiti zadosti človeško življenje. Preučujejo tudi možnosti zgraditve ali obnove doma v Bosni za starejše ljudi in invalide, ki se nimajo kam vrniti. Slovenija je podobno že sodelovala pri obnovitvi porušene šole v BiH.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstvo: v družini Cirila Loboda in ge. Tildi roj. Štefe se je 4. aprila rodil sinček, ki bo pri krstu dobil ime Martin. Čestitamo!

Krsta: Krščena sta bila v župniji Santa Cruz, Buenos Aires, Maja Korošec, hčerka Ivana N. Korošec in Lijú roj. Trejo; v župniji Sagrada Familia, Berazategui, pa Janez Sebastijan Kocmur, sin Boštjana in Pavlinke roj. Korošec. Čestitamo!

Poroka: na belo nedeljo, 6. aprila, sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj dr. Štefan Godec in lic. Danijela Avguštin. Priče so bili Alenka Godec roj. Jenko in Lojze Modic ter Aleš Avguštin in Jožica Avguštin roj. Mehle. Poročil je dr. Jure Rode.

Novemu zakonu iskreno čestitamo in želimo srečo!

Smrt: v Selah na Koroškem je umrl 16. marca 1997, na tiho nedeljo, Ivan Matko, zadnji iz skupine salezijancev, ki so v letih 1945 - 1948 delovali med begunci v taboriških Lienz in Spittal na Dravi.

Naj počiva v miru!

Prosvetni večer v Bariločah

V soboto, 21. marca je najuspešnejša alpinistka Slovenije v letu 1996, Monika Kambičeva, ki se mudi tu pri svojih domačih za krajši čas, prikazala z diapozitivi svoje glavne vzpone v omenjeni dobi. Vseh skupaj jih je zabeleženih kar devetinsosedeset! Njeni plezalni podvigi so bili v Sloveniji, na Hrvaškem (Paklenica), Italiji (Dolomiti), Grčiji (Metiori), Argentini (Cerro Catedral, Cerro López) in pa v Peruju. Največji poudarek je bil na tej zadnji deželi in sicer v območju Bele Kordiljere (Cordillera Blanca), kjer je veliko čezšeststisočmetrskih vrhov, in kamor se je bila podala lansko leto odprava slovenskih plezalcev in med njimi, seveda, tudi Monika.

Pri predstavi je bil tudi navzoč Klemen Mali, iz Slovenije, letošnji Monikin soplezalec Fitz Roya, v provinci Santa Cruz, kjer jima pa ni bilo mogoče naskočiti omenjene-

ga vrha zaradi tako izredno dolgega slabega vremena, da je uspelo le eni ekspediciji priti na vrh. Kljub temu pa moreta zabeležiti vzpone po treh zelo zahtevnih smereh v tistem pogorju v težavni stopnji 6, 6+ in 7 (na Guillaumet dvakrat, tudi eno prvenstveno varianto in Aguja de la „S“).

Večer je priredilo Slovensko planinsko društvo, da izkaže priznanje svoji članici Moniki, ki se je tako lepo uveljavila v gorništvu in, kot je društveni predsednik Matjaž Jerman poudaril še posebej, da je to tudi nov dokaz, kako se morejo bariloški rojaki, posamezniki razviti na raznih področjih (gorniškem, kulturnem, znanstvenem, itd.) ter doprinesiti svoj delež narodu. Občinstvo je prikaz nagradilo z navdušenim ploskanjem.

SŽ

Slovensko gledališče v Buenos Airesu je z uspehom prikazalo igro Čehova „Tri sestre“. Ponovili jo bodo še to soboto in nedeljo.

Slovenci na Koroškem

Galerija Falke: „Kar ne morem ubesediti, mi uspe prikazati z barvami“. Gustav Januš je bil predstavljen kot likovni umetnik in pesnik: človek kot socialno-kritična, ironično-satirična in lirčna oseba. Med tem je bila tudi likovna razstava Mežičana Gustava Gnamuša. Glasbeni okvir je dal znani Slovenski baročni trio, pri katerem so sodelovali: sopranistka, violinist in skladatelj, organist in čembalist Maks Strenčnik.

Št. Jakob: Po 40 letih občinske politike in 27 let kot župan je odstopil Johan Grebi. Bil je odprte narave za obe narodne skupnosti in mnogo storil. Pušča prostor za delovanje mladim, in če bo potrebno, bo priskočil na pomoč. Po poklicu je glavnošolski učitelj in ravnatelj v šentjakovski šoli.

V Podlazu bodo gradili nov dom za upokoence, ki bo imel 71 prostorov. Stroške nosi vseh 13 velikovških občin in dežela.

Djekše: Najbolj severna slovenska vas, kjer je število prebivalcev padlo pod 1000, se je od marca meseca naprej znižalo število mandatov. Bilo je v občinskem svetu 15 mandatarjev, po novem pa jih bo le 11.

Sele: Mladinska skupina KPD „Planina“ iz Sel je uprizorila veseloigro z naslovom „Narobe stvari v mestu Petpedi“. Veseloigra se konča s pesmijo ki prežene hudobnega Tintana, kateremu petje ni bilo všeč, in ponovno je zavladal mir in veselje v mali vasi.

